

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533
6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3845

2024 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2024 m. birželio 19 d. sprendimo Nr. SV-S-1449 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Pritarti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3845 (toliau – Įstatymo projektas) aiškinamajame rašte nurodytam Įstatymo projekto tikslui užtikrinti savivaldybės tarybos bei vietos gyventojų teisę žinoti apie planuojamą specialiosios paskirties pastatų įrengimą savivaldybės teritorijoje, teikti pasiūlymus ir rekomendacijas dėl galimų statybos vietų ar pastatų įsigijimo, atsižvelgiant į planuojamos teritorijos gyventojų nuomonę, tačiau nepritarti Įstatymo projekte siūlomoms teisinio reguliavimo priemonėms dėl šių esminių priežasčių:

1. Įstatymo projekto 1 straipsniu siūloma nustatyti naują savarankišką (Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų nustatyta (priskirta) savivaldybių funkcija „dalyvavimas svarstant naujų specialiosios paskirties pastatų (karinių vienetų pastatai, kalėjimai, pataisos darbų kolonijos, tardymo izoliatoriai, policijos, priešgaisrinių ir gelbėjimo tarnybų pastatai, slėptuvės, pasienio kontrolės punktai ir kiti pastatai) įrengimo (statybos ar rekonstrukcijos būdu) savivaldybėje planus“ yra deklaratyvaus pobūdžio, nes faktiškai nėra aišku, koks savivaldybės administravimo subjektas, kokiais būdais (forma) ir kuriame etape (stadijoje) turėtų užtikrinti jos įgyvendinimą. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projektas neatitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnyje įtvirtinto teisėkūros aiškumo principo turinio.

2. Galiojančio teisinio reguliavimo nuostatos užtikrina savivaldybės administravimo subjektų ir vietos gyventojų teisę žinoti apie planuojamą specialiosios paskirties pastatų įrengimą savivaldybės teritorijoje, todėl nėra poreikio papildyti Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnį 24 punktu:

2.1. Savivaldybės institucijų ir vietos gyventojų teisę žinoti apie planuojamą specialiosios paskirties pastatų atsiradimą savivaldybės teritorijoje užtikrina galiojantis teisinis reguliavimas. Be kita ko, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 7 straipsnio 5 dalies 1 ir 3 punkte nustatyta, kad savivaldybės institucijos įgyvendina valstybės politiką teritorijų planavimo srityje rengiant savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentus, pagal kompetenciją Teritorijų planavimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka informuoja visuomenę apie teritorijų planavimo procesą ir jo metu priimamus sprendimus, sudaro sąlygas visuomenei dalyvauti teritorijų planavimo procese. Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje savivaldybės merui (jo įgaliotam savivaldybės administracijos valstybės tarnautojui) nustatyta pareiga informuoti visuomenę apie numatomą visuomenei svarbių statinių ir statinių dalių projektavimą, apie numatomą statinių ir statinių dalių projektavimą, kai Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnyje nustatytais atvejais neparengti vietovės lygmens teritorijų planavimo

dokumentai ir statyba konkrečiame žemės sklype leidžiama, taip pat apie visuomenės dalyvavimą svarstant statinių ir statinių dalių projektinius pasiūlymus. Visuomenei svarbių statinių ir statinių dalių sąrašus (nurodant paskirtį), visuomenės informavimo apie numatomą statinių ir statinių dalių projektavimą ir visuomenės dalyvavimo svarstant statinių ir statinių dalių projektinius pasiūlymus tvarką nustato Lietuvos Respublikos aplinkos ministras.

2.2. Aplinkos ministras 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. D1-738 „Dėl statybos techninio reglamento STR1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ patvirtinimo“ patvirtino statybos techninį reglamentą STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“, kurio 4 priede nustatė visuomenei svarbių statinių (jų dalių) sąrašą pagal statinių naudojimo paskirtį atitinkančią STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ nustatytą klasifikaciją. Į visuomenei svarbių statinių (jų dalių) sąrašą įtraukti ir specialiosios paskirties pastatai, kuriems privalomas visuomenės informavimas ir dalyvavimas svarstant statinių ir statinių dalių projektinius pasiūlymus.

2.3. Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 19 ir 20 punktuose nustatyta, kad teritorijų planavimas, savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalių bendrųjų planų ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas, taip pat specialiųjų architektūros reikalavimų nustatymas ir statybą leidžiančių dokumentų išdavimas įstatymų nustatyta tvarka yra savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos. Šių funkcijų įgyvendinimas detalizuojamas Teritorijų planavimo ir Statybos įstatymuose.

3. Įstatymo projekto nuostatos, kiek tai susiję su specialiosios paskirties pastatais, skirtais krašto apsaugos tikslams ir statomais teritorijose, skirtose krašto apsaugos tikslams, neatitiktų Teritorijų planavimo įstatyme ir Statybos įstatyme nustatyto karinei infrastruktūrai taikomo reguliavimo, numatančio specialias išimtis ribojančias savivaldybių ir visuomenės dalyvavimą vystant (statant) karinę infrastruktūrą ir turėtų neigiamą poveikį ypatingą reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių karinės infrastruktūros projektų ir kitų karinės infrastruktūros projektų įgyvendinimui:

3.1. Teritorijų planavimo įstatymo 1 straipsnio 1¹ dalyje nustatyta, kad šio įstatymo nuostatos, išskyrus šio įstatymo 4 straipsnio 6 dalį, netaikomos teritorijoms, kurioms Lietuvos Respublikos žemės įstatymo nustatyta tvarka rengiami karinės infrastruktūros projektai karinei infrastruktūrai, nurodytai Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo 6 straipsnio 10 punkte nustatytame sąraše, pritaikyti ir (ar) sukurti. Pagal nustatytą teisinį reglamentavimą Teritorijų planavimo įstatymo nuostatos netaikomos karinei infrastruktūrai, reikalingai priimančiosios šalies paramai užtikrinti, nurodytai Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintame sąraše. Toks reguliavimas sudaro sąlygas vystyti krašto apsaugai užtikrinti būtinas teritorijas su nurodyta karine infrastruktūra, nekoreguojant savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendrųjų planų, kai tokių teritorijų vystymas nenumatytas savivaldybės lygmens ar vietovės lygmens bendruosiuose planuose.

3.2. Teritorijų planavimo įstatymo 4 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad krašto apsaugos tikslams skirtų teritorijų žemės valdytojai ir naudotojai vadovaujasi vietovės lygmens bendrojo plano sprendiniais, jeigu jis neparengtas – savivaldybės lygmens bendrojo plano sprendiniais, o neurbanizuotose ir neurbanizuojamose teritorijose – ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentais, kiek jie neprieštarauja karinės infrastruktūros projektų sprendiniams. Neurbanizuotos ir neurbanizuojamos teritorijos, kurioms parengti specialiosios paskirties projektai, vystomos vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentais, kiek jie neprieštarauja specialiosios paskirties projektų sprendiniams. Teritorijų planavimo įstatymo 17 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad detalieji planai yra privalomi valstybės ir savivaldybių institucijoms, visiems suplanuotoje teritorijoje veikiančioms fiziniams ir juridiniams asmenims ar kitoms organizacijoms, išskyrus šio įstatymo 4 straipsnio 6 dalyje nurodytus atvejus. Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad statyba krašto apsaugos tikslams skirtose teritorijose esančiuose žemės sklypuose vykdoma pagal valstybei svarbių projektų teritorijų planavimo dokumentus arba savivaldybės lygmens bendrojo plano ir (ar) vietovės lygmens bendrojo plano, jeigu jis parengtas, sprendinius, vadovaujantis Statybos įstatymo

nuostatomis. Tokiu reguliavimu, išskyrus karinę infrastruktūrą, reikalingą priimančiosios šalies paramai užtikrinti, nurodytą Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintame sąraše, nustatyta, kad detalieji planai netaikomi krašto apsaugai, tačiau veikla (įskaitant ir statybą) šiose teritorijose turi neprieštarauti minėtiems teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams.

3.3. Statybos įstatymo 37 straipsnyje nustatytas reikalavimas informuoti visuomenę apie numatomą statinių projektavimą ir visuomenės dalyvavimą svarstant statinių projektinius pasiūlymus. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad, kai statinio projekto dokumentai įslaptinti Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatyme nustatyta tvarka arba projektuojami statiniai ar statinių dalys krašto apsaugos tikslams skirtose teritorijose, informuoti visuomenę apie numatomą šių statinių ir statinių dalių projektavimą, taip pat apie visuomenės dalyvavimą svarstant tokių statinių ir statinių dalių projektinius pasiūlymus neprivaloma. Toks reguliavimas nenustato būtinybės informuoti visuomenę apie numatomą šių statinių ir statinių dalių projektavimą, taip pat apie visuomenės dalyvavimą svarstant tokių statinių ir statinių dalių projektinius pasiūlymus.

3.4. Dėl karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, siekiant tinkamai ir laiku pastatyti reikalingus objektus, sprendimai turi būti priimami skubos tvarka.

Ministras Pirmininkas

Vidaus reikalų ministras